

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 7-50 Din
za inozemstvo 18-—

Oglast po tarifu

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telet. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica
št. 1. Tel. št. 22

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri poštni cektu.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 21. julija.

V Italiji se razvija nova državljanska vojna. V tej državi, ki je ambiciozna dovolj, da hoče poleg Anglije in Francije biti arbitar Evrope ter se ponosno šteje med svetovne reditelje, se razvija čudovit paralelizem oblasti: oficijalna vlada je le deloma v posesti državne moči, poleg nje in nad njo je oblast fašizma, poleg kraljeve italijanske armade eksistira dobro organizirana fašistovska vojska s strojnimi puškami, topovi, letali, mineri, poleg kralja odreja mobilizacijo tudi Mussolini. Fašizem je po svojem postanku obramba meščanskih krogov proti nasilju radikalnega socializma in proti opasnosti komunistične propagande. Danes je fašistovska organizacija nositeljica i socialne i nacionalne reakcije. Iztrgala je državi dober del moči in je nemalo prispela k temu, da se je tudi socialni radikalizem organiziral po njenem vzorcu. Proti fašistovskim betam postavlja socialistično delavstvo svoje oborožene kompanije. Italija ima tri vojske, tri vlade, tri gospodarje — za državljansko vojno več ko dovolj.

Vlada predsednika de Facte je prišla za državno krmilo s slovesno objavo, da bo z vsakim sredstvom vrnila državi mir in red. Svoje obljube ni mogla izpolniti. Razmere so postajale od dne do dne slabše, teror fašistov vedno večji in danes nikdo ne ve, ali je kraljevo vojaštvo še zanesljivo proti Mussolinijevim polkom. Polcija in orožništvo se že davno boji fašistovskih komandantov bolj nego vseh ministrov skupaj. Fašistovski teror je tak, da se nad 40 socialističnih poslancev z dežele ne upa iz Rima domov — bojijo se smrti in vzeli so si potne liste za inozemstvo.

Od lastnih strank zapuščena je padla Factova vlada, ki je predstavljala nekako koncentracijo meščanskih elementov. Baš to je bila v razmerah, v katerih danes Italija živi, njena slabost, ker se ni upala potegniti ostre črte na desno. Po Factinem padcu je edina solucija problema v pritegnitvi socializmov. Le v tem slučaju bi bili protinacionalistični elementi tako ojačani, da bi se mogla pričeti energična ofenziva proti fašizmu. Socialisti ne kažejo mnogo volje za sodelovanje. Pri njih prevladuje naziranje »maksimalistov«, ki odklanjajo vsako sodelovanje z meščanskimi strankami. Fašistovski teror žene socialiste v rdečo revolucijo in na obzorju že plamtijo požari državljanske vojne, ki grozi tokrat biti strašnejša in usodnejša, nego dosedanje guerilske borbe med obema taboroma. Italija je danes glavno ognjišče nereda in nemira v Evropi.

Drugačen razvoj dogodkov opazamo na Nemškem. Pravilna je sodba, da se Nemčija nahaja v formalni revoluciji, ki se ne pojavlja sicer v odkriti borbi krvavih spopadov mas, pa tem bolj intenzivno v tihi, strastnem, dosedaj še neodločenem boju pripadnikov stare nemške državne in nacionalne ideologije z zastopniki novih ustavnih načel. Besede »monarhisti« in »republikanci« ne izpajo problema. Ko je po umoru ministra Rathenaua obupni klic kancelerja Wirtha: Republika je ogrožena! zval na obrambo ustave vse republikanske sile in je bilo treba zaskrbiti zakon o zaščiti države potrebno večino, so se odločili tudi neodvisni socialisti, da vstopijo v vlado.

V tem trenutku pa se je pojavila na meščanski strani značilna reakcija. Na predlog nemškega centra so se prišla pogajanja, da se proti socialistom ustanovi meščanska delovna jednota vladnih strank. Predno je ta razvoj mogel povzročiti neizogibno krizo, je bil parlament odgođen in z njim tudi pregrupiranje cele nemške politične fronte. Akcija, ki so jo pričeli nemški centristi, je dokaz, da se pod površino skrivajo konflikti, ki bodo, kadar izbruhnejo, zanesli v notranje borbe nemškega naroda, novega opasnega netiva, ki bi moglo povzročiti, da latentna revolucija vzplamti v velikem požaru.

Ako pogledamo v sosedno Avstrijo, ki se bliža svoji definitivni katastrofi, premočimo kritični pojave, ki se odigravajo na Madžarskem, pravilno ocenimo neznosno stanje na Bolgarskem — ne rabimo nobenih drugih dokazov, da je položaj v srednji Evropi še silno labilen in da so narodi še daleč od svojega normalnega notranjega ravnotežja.

Nam samim se je posrečilo, da smo obvarovali svojo domovino opasnih potresov, ki ogrožajo varnost in eksistenco mnogih starejših in na videz urejenjših in konsolidiranejših držav. Življenje v Jugoslaviji ni lahko. Tudi

Pozdravljena, sokolska mladina!

Mladim junakom, češkemu in jugoslovanskemu sokolskemu naraščanju, velja danes naš pozdrav.

Ob prednevu velikih praznikov sokolske misli sprejema naša Ljubljana danes mladi veji dveh v tesnem bratstvu združenih narodov k strnitvi v znamenju čvrste in neomajljive sokolske zavesti.

Narod češkoslovski in narod jugoslovanski pošljata v boj za triumi Sokolstva svoje mlade borce. S srčnim veseljem jih sprejemamo in pozdravljamo v svoji sredi, saj so nam njihova vedra lica, njihovi samozavestni pogledi garan-

cija lepe in srečne bodočnosti naše domovine v tesni bratški zvezi s Čehoslovaki.

Vi, mladi junaki, bratci in sestrice, boste dogradili večkratno stavbo svobodnega doma, ki so ji položili temelje nešteti mučeniki s svojo krvjo, prelito na bojnih poljih vsega sveta. Vi ste, oproščeni vseh suženjske preteklosti, ki ovirajo še nas, in vzgojeni v vzvišeni sokolski misli, vi ste vsa naša nada, naša vera.

Pozdravljeni Sokolci, pozdravljene male Sokolke!

ZDRAVO! — NAZDAR!

Seja narodne skupščine.

SPOMINU MILORADA DRAŠKOVIČA. — NADALJEVANJE RAZPRAVE O AMERIŠKEM POSOJILU. — PRIGLAŠA SE VEDNO VEČ GOVORNIKOV.

Beograd, 21. julija. (Izv.) Današnja seja skupščine je pričela ob 9. uri. Po prečitani zapisnika je stavil posl. Zebot razne pripombe, ki jih je tajnik zavrnil, vzel pa na znanje opazke posl. Lazića.

Nato je posl. Barić vprašal predsednika, zakaj se sklicujejo seje posameznih odborov v času, ko se vrše plenarne seje skupščine. Dr. Ribar je pojasnil, da so sedaj na vrsti razni amandmaji, ki se morajo čimprej predložiti skupščini. Posl. dr. Deželić je vprašal predsednika, ali je pripravljen poskrbeti, da se povzajo skupščinskimi stenografom in pisarniškimi uslužbencem plače in izplačilo nočne ure. Predsednik je odgovoril, da bo uredil to skupno z administracijskim odborom.

Pred prehodom na dnevni red se je predsednik dr. Ribar dvignil in imel na skupščino sledeči nagovor: »Gospodje narodni poslanci! Predno preidemo na dnevni red, smatram za svojo dolžnost, da se spomnim na dogodek, ki se je zgodil pred enim letom v Delnicah. (Vsi poslanci vstanejo). Danes je minulo ravno leto dni, odkar je umrl mučeniške smrti naš dragi tovariš, narodni poslanec in minister, Milorad Drašković. Zelja poslancev je, da bi prisostvovali parastosu, ki se bo vršil ob 11. uri v saborni cerkvi. Toda mi, ki smo poznali pokojnega Draškovića, vemo, da je bil človek dela in zato sem prepričan, da bomo njegov spomin najbolj proslavili z marljivim delom v skupščini. Posamezni klubi pa naj odpošljejo na parastos svoje delegate. Mislim, da je s tem sporazumna vsa skupščina. (Viharni klici: »Slava Draškoviću!«)

Skupščina je prešla nato na dnevni red. Prvi je govoril posl. Milivoj Arasić (zemlj.), ki je govoril proti posojilu. Istotako tudi posl. Uzunović (rad. dis.). Nato je bila dopoldanska seja zaključena.

Na popoldanski seji, ki se je začela ob 17. uri, se je debata nadaljevala. Prišla pa ni nobenih novih momentov. Med govori posameznih poslancev so se prijavljali vedno novi govorniki, tako da je pričakovati, da bo generalna debata o zunanjem posojilu trajala še najmanj dva dni. Živahnost je v zbornici zbudil govor poslanca Pavića, ki je

predlagal, naj se namesto zunanjega posojila rajši odzamejo vsem vojnim dobičkarjem gotovi odstotki njihovega v vojni pridobljenega premoženja. S tem, da bi se najlažje zagotovila gradnja jadranske železnice.

Popoldne je govoril radikalec Matić, ki je izjavil, da ima posojilo poleg svojih težkih pogojev tudi mnoge dobre strani. Vlada pa je pogrešila, da ni predložila v skupščini vseh ponudb za posojila, da bi se moglo pretresati, katero posojilo je najboljšje. Govornik pravi, da bo glasoval za posojilo, ker je državi potrebno.

Posl. dr. Rojce pravi, da se strinja z izvajanjem predgovornika, vendar naglašja, da je principiarno proti posojilu, katero smatra za zadnje sredstvo, katero pomaga državi pri investicijah, ki veljajo ne samo za sedaj, ampak tudi za bodočo generacijo. Predlagano posojilo gotovo ne bo zadostovalo za gradbo vseh v načrtu predvidenih železnic. Riziko pa nosimo mi... Ker ne more prevzeti odgovornosti za to težko in po nje govem mnenju nepremišljeno posojilo, bo glasoval proti.

Posl. Radović, radikalec, je imel kot inženjer izključno strokovnjaški govor o našem železniškem omrežju sploh in o jadranski progi posebej, o kateri pravi, da ni ravno najnujnejša, temveč da je po njegovem mnenju najprej zvezati in popolniti železniško omrežje v notranjosti države. Zaključil je svoj govor s pripombo, da moramo imeti pred očmi interes vse države, kateri nam morajo biti vrhovni zakon, ne pa lokalni in strankarski interes. Ako kaka pokrajina izvele kolikor mogoče za sebe, ne more tega noben človek smatrati za patriotizem.

Govorili so potem še poslanec Škulj, Deželić in Savić. Pozornost je zbujała le pripomba posl. Savića, ki je v svojem govoru poudarjal, da je posl. Stevan Benin poiskoval njegov in radikalnega disidenta Mladinovića glas kupiti za 250.000 dinarjev o priliki glasovanja za zunanje posojilo.

Seja je bila zaključena ob 20.30 in je odrejena prihodnja za jutri ob 9. uri. Nadaljevala se bo razprava o zunanjem posojilu.

Afrontí Bavarske proti Berlinu.

VSE BAVARSKE ČETE POKLICANE V DOMAČE GARNIZIJE. — NAPOVED BOJA PROTI ZAKONU ZA ZAŠČITO REPUBLIKE.

Monakovo, 21. julija. (Izv.) V Bavarski grozijo nemški politiki z ozirom na zakon za zaščito republike nove težkoče. Začetkom je izgledalo, da se bo Bavarska zadovoljila s protestom v državnem zboru proti zakonu za zaščito republike, proti uradniškemu zakonu in proti zakonu o državni kriminalni policiji in da se bo udala večina parlamenta. Dosedaj se je zdelo, da je odpor glavnega mesta Bavarske proti tem zakonom odnehal. Veliko zborovanje in članke v listih dokazujejo ravno nasprotno. Položaj v Monakovem je zelo resen. Govori se celo o odstopu min. predsednika grofa Lerchenfelda, ki je pristal bavarške ljudske stranke, ki najbolj nasprotuje zakonu o zaščiti republike. Veliko pozornost je zbudilo, da je bavarska vlada vse bavarske čete, ki so nameščene po ostali Nemčiji, vpoklicala v domače garnizije.

pri nas je težkoč in kriz dovolj. Toda zavest imamo, da stojimo kot narod in država na trdnih tleh. To nam daje moralno moč, ki je najboljši porok, da bomo med prvimi, ki ozdravimo od strašnih ran strašnega časa.

Pozno v noči je glavni odbor bavarške ljudske stranke v navzočnosti bavarškega ministrskega predsednika grofa Lerchenfelda in drugih ministrov, ki so pristali stranke, končal svoja posvetoovanja. Sklenil je z vsemi sredstvi varovati svoje stalnice proti zakonu za zaščito republike. Obenem se je min. predsedniku Lerchenfeldu izrekla zaupnica. Bavarska ljudska stranka namerava z novimi volitvami z gealom »vestoba proti državi ali odpor proti republikanskemu zakonu« doseči nekako ljudsko odločitev.

PAŠICEVO POTOVANJE NA BLEJ.

Beograd, 21. julija. (Izv.) Ministrski predsednik Pašić bo po vsej priliki odpotoval na Blej v ponedeljek zvečer, ker se smatra, da bo do takrat sprejeto zunanje posojilo. Kar se tiče vesti o novem sporu med radikali in demokrati radi posl. Pečića glede njegove kandidature za ministra notranjih stvari, je treba poudariti, da so te vesti neresnične ter je ministrski predsednik Pašić odgodil svoje potovanje na Blej le radi razprave o zunanjem posojilu.

Besedilo železniškega zakona.

FORMULACIJA SPORAZUMA MED VLADO IN SKS.

Beograd, 21. julija. (Izv.) Danes je bilo določeno definitivno besedilo sporazuma med vlado in zastopniki SKS, ki je bilo vnešeno v čl. 4 zakona o zunanjem državnem posojilu in se glasi: Nominalnih 70 milijonov dolarjev se porabi:

1.) za gradbo proge Beograd - Višegrad - Kotor s pristaniščem v Kotoru.
2.) za dovršenje prog, ki so predvidene v investicijskem posojilu 500 milijonov dinarjev. Ako se ne bi moglo dovršiti od drugega dela posojila, se bo omogočila dograditev od nominalnih 30 milijonov dolarjev, stavljenih na razpolago vladi za splošne potrebe.

3.) za izgradnjo proge, s katero bo zvezano Sarajevo proti Splitu in s progo Beograd - Kotor.

4.) za izgradnjo proge Beograd - Pančevo.

5.) za izgradnjo proge Kočevje - Viševsko in St. Janž - Sevnica.

6.) za dovršitev proge NK - Pristina z izhodom na Kotor.

Za progi pod točki 5 in 6 se porabi po dva milijona (skupno 4 milijone) dolarjev. Ako pa ta vsota ne bi zadostovala, se dovršita obe imenovani progi s prvim prihodnjim posojilom, ki bo sklenjeno v železniške svrhe.

Fašisti proti sporazumu z Jugoslavijo.

RESOLUCIJA GLAVNEGA ODBORA IN PARLAMENTARNEGA KLUBA FAŠISTOVSE STRANKE. — GROŽNJA Z NASILNIM ODPOROM.

Rim, 21. julija. (Izv.) Na sinočni seji glavnega odbora fašistovske stranke in parlamentarne kluba fašistov je bila na predlog poslanca Giariattja sprejeta nastopna resolucija:

Predsedstvo narodne fašistovske stranke in parlamentarno zastopstvo stranke ugotavlja, da sporazum v Sv. Margareti ogroža državne finance, da

zahteva okrnjenje narodnega ozemlja in modifikacijo rapalske pogodbe.

Predsedstvo stranke in parlamentarno zastopstvo ugotavlja, da se more ratificirati ta pogodba po členu 5. ustave le v parlamentu, in izjavlja, da se bo s silo uprle ratifikaciji, katero bi predlagala ali izvedla eksekutivna oblast potom dekreta.

Fašistovsko obsedno stanje nad Milanom.

MUSSOLINI NEMOTENO PLAKATIRA POZIVE NA MOBILIZACIJO. — PREBIVALSTVO BEZI IZ MESTA.

Milan, 21. julija. (Izv.) Položaj se je poostiril. Splošna stavka bi imela večeraj končati, pa se je danes še razširila tudi na najmanjše obrate. Zjutraj je došel v Milan vodja fašistov posl. Mussolini, ki je dopoldne konferiral s prefektom. Popoldne je izšla posebna izdaja glavnega fašistovskega glasila, ki objavlja Mussolinijev manifest na delavstvo in prebivalce mesta.

V manifestu odreja Mussolini: Jutri se mora delo brezpogojno zopet pričeti. Ako stavke ne bo konec, bo fašistovska armada 30.000 moč zasedla mesto ter nasilno vzpostavila delo.

Istotako odreja Mussolini mobilizacijo fašistov ter poziva vse oddelke, med njimi oddelke s strojnimi puškami, artiljerijski, sanerski, zrakoplovni oddelki pod orožje. Vsak član fašistovske organizacije naj nemudoma zapusti svoj civilni posel ter se prijavi pri svojem oddelku.

Mussolinijev manifest je bil popoldne tudi plakativan. Povzročil je v mestu silno paniko. Mnoge rodbine bežijo. Vlak se prenapolnjen beguncev, ki se bojijo da bo jutri prišlo do krvavih bojov v mestu. Oblasti so brez moči. Prefekt se je obrnil na vlado v Rim.

Reševanje italijanske vladne krize.

NAJVEČ IZGLEDA IMA KOMBINACIJA ORLANDO-BONOMI. (Glej tudi članek na 2. strani!)

Rim, 21. julija. (Izv.) Včeraj popoldne po sejah zbornice in senata, na katerih se je naznanila demisijska kabineta, je sprejel kralj Tittonija in De Nicola, s katerima se je tudi danes vnovič dolgo posvetoval. Vladi prijazna socialistična frakcija je delegirala Turatija, da konferira s kraljem glede sestave nove vlade. Sinoči so se sestali skoro vsi parlamentarni klubi, da razpravljajo o rešitvi krize. Socialdemokrati so se odločili, da ostanejo v stiku z ostalimi skupinami levega, tudi z Giolittijanci. Giolittijanski demokrati pa so sklenili, da ne bodo delali za rešenje krize, katero so provocirali popolari in druge skupine. Nittijanci delajo proti kandidaturi Orlanda in silijo v ospredje De Na-

vo. Del reformistov s socialistnimi demokrati forsira za predsednika vlade Fero.

Ker Giolittija ni v Rimu in ker je izjavil, da se ne bo udeleževal nobenega dela za sestavo vlade in je poleg tega priporočil svojim prijateljem Orlanda, se zdi najbolj verjetno, da bo ta sestavil vlado, posebno ker tudi socialistom ni nesimpatičen in nastopa tudi sam za sodelovanje z njimi. Če sprejme v vlado kot zunanjega ministra Bonomi, je njegov uspeh skoro gotov. Orlando se je včeraj popoldne vrnil iz Neapolja. Izjavil je, da je nujno potrebno čim hitrejšje rešenje krize, ker je za državo življenjskega pomena, da se čim prej pacificira in si uredi svoje finance.

Boljševiško rovarjenje v Evropi.

ODKRITJA ČESKIH LISTOV. — SOVJETSKI POSLANIK V PRAGI OBDOLŽEN ŠPIJONAŽE.

Praga, 21. julija. (Izv.) Časopisni bol, ki ga zadnje dni vodi vodja večinskih socialistov Bechyně proti ruskim sovjetom in proti zastopniku sovjetske federativne republike v Pragi Mastovenku zbuja v tukajšnjih političnih krogih veliko pozornost. V uvodnem članku je objavil Bechyně trditve, da se je od komunistične strani poskusilo dobiti v roke mobilizacijske načrte češkoslovške republike. Kakor objavlja danes tiskovni urad ministrstva za narodno obrambo, je res neki član komunistične stranke poskušal podkupiti češkoslovškega generalštabnega častnika, naj izda te načrte. Častnik pa je vso stvar naznanil, nakar so podkupovalca aretirali.

Danes so tudi »Narodni Listy« pričeli z bojem proti sovjetom ter javljajo, da je zastopnik komisarija za zunanje zadeve Karachan poslal vsem inozemskim zastopnikom ruske federativne sovjetske republike strogo zaupno okrožnico,

v kateri z ozirom na kritični položaj sovjetske republike zahteva, naj delujejo z vso intenzivnostjo in z vsemi sredstvi, zlasti s pomočjo komunističnih strank onih držav, kjer se nahajajo sovjetski zastopniki, za priznanje sovjetske vlade. V to svrhu naj se prireajo zborovanja, stavke in manifestacije z edinim geslom: priznanje republike ruskega delovnega ljudstva. Vsi člani komunistične stranke naj se obvestijo, da se mobilizirajo za »teden za priznanje ruske federativne sovjetske republike«, ki naj bi se priredil, ko se konča haaska konferenca. Okrožnica konča z besedami: »Sodrug! Proletarstvo zahteva od vas vse moči! Ruska sovjetska federativna republika se mora priznati! To zahteva sedanji politični položaj.«

To okrožnico so haje podpisali Karachan, Vojnarevski in Buksojev.

Naši politični nazori.

Ze nekaj časa sem pričel dr. Rybaf v renovirani «Jugoslaviji» programatične članke. Oficijelno glasilo narodno-socialne stranke «Nova Pravda» je v svoji zadnji številki slovesno razglasila dr. Rybafa kot vrhovnega voditelja NSS, zato je vredno, da si njegova izjava bližje pogledamo, ker gre očividno za revizijo programa NSS.

Priznati moramo predvsem, da nas vodi dr. Rybaf od presenečenja do presenečenja. Najprej je preciziral svoje stališče napram Nemcem v tem smislu, da se naj naše nemške sodržavljane zaenkrat odveže dolžnosti izkazovati naši državi dolžno spoštovanje. Sedaj se je z vnešmo lotil državno-pravnega dela svojega programa. Zelo odločno je najprej postavil svojo tezo, da si more v Jugoslaviji želeči republiko le tisti, ki hoče razbiti naše jedinstvo in našo državo. Mi sicer menimo, da je med jugoslovanskimi republikanci dokaj ljudi, ki nikakor niso nasprotniki narodnega ali državnega jedinstva, vendar je točno, da je Rybafev ostri očitke utemeljen napram večini tkzv. republikancev, predvsem napram hrvatskim blokašem in slovenskim klerikalcem. Tu se povsem strinjamo.

Nekoliko začuden smo že, da pobornik radikalno-socialnih idej pogrjeva v Jugoslaviji dvodomni sistem. To vprašanje je bilo svojčas v razpravi, pa je zmagal levičarski nazor, da je v monarhijski dvodomni sistem preveč konzervativna ustanova. Res ga imajo še v Angliji, toda dr. Rybafu je morda znano, da so bili v težkih političnih bojih zadnjega desetletja angleški peerji — politično ohlapljeni. Navzlic temu bi bilo interesantno, ako bi NSS sppravila to vprašanje ponovno na tapet. Morda kot posebno točko za revizijo ustave?

Povsem nepričakovano je dr. Rybaf nastopil v «Jugoslaviji» z naravnost revolucionarno tezo, da je po vidovanjski ustavi moč našega vladarja smešno omejena a ona naše vlade naravnost diktatorska, ker je vlada skoraj brez kontrole in brez odgovornosti! Dosedaj smo baš iz krogov, katerim hoče postati dr. Rybaf voditelj, slišali nasprotno. Našo ustavo so tudi glede razdelitve najvišje državne moči obtoževali, da je reakcionarna. Na čelu teh radikalnih kritikov je marširal «Jugoslavija». Zdaj čujemo naenkrat nasprotno, moč vladarja je premajhna in moč vlade odnosa parlamenta prevelika! Tako kakor pri nas je pa v vseh parlamentarnih državah. Jasno je torej, da se dr. Rybaf proti parlamentarni monarhiji ogreva za sistem tkzv. konstitucionalne monarhije starega srednjeevropskega tipa, v kateri moč vladarja, kakor smo videli v Avstriji ali Nemčiji res ni bila «smešno omejena». Mi spoštujemo vsak nazor in smo daleč od tega, da bi hoteli dr. Rybafa odvrčati od njegovih konzervativnih idej. Reči pa moramo, da se nobeden napreden Jugoslovian z njimi strinjati ne more. Parlamentarni režim ima gotovo svoje nedostatke, toda on je dosedaj najdostopnejša forma demokracije in iz nje je mogoče le povratek nazaj k sistemu sovjetov, ki znači zmago principa razredne diktature.

Posebno grd izrastle našega parlamentarnega režima se zdi dr. Rybafu način, kako se postavljajo člani najvišjega upravnega sodišča, državnega sveta. Kakor znano voli pri nas polovico članov narodna skupščina iz kraljevega predloga, polovico jih imenuje kralj iz skupščinskega predloga. Dr. Rybafu se zdi nekaj strasnega, da bodo tako imenovani za državne svetnike ljudje, ki so «vladi pogodu». Kakor da bi nam mogli povedati državo (izvemši absolutistično), kjer bi vladar s protipodpisom in na predlog vlade imenoval na katerokoli odločilno visoko upravno ali sodnijsko mesto može, ki dobični «vladi niso pogodu»! Naš sistem postavlja-

nja državnih svetnikov je dr. Rybafu dovoljno pojasnilo, «da naša država ne uživa v inozemstvu ugleda in kredita». Izgleda, da se dr. Rybaf ni mnogo pečal z upoznavanjem razmer po drugih državah. Da na brzo prestejemo le nekoliko primerov: v Švici si parlament sam izbere najvišje sodišče, na Nizozemskem imenuje državne sodnike kralj iz kandidatne liste, ki mu jo predloži parlament, del članov državnega sodišča na Danskem voli naravnost parlament na 4 leta, v belgijsko najvišje sodišče prezentira polovico članov senat in nemški Reichsrat je baš to dni predložil predsedniku republike bivšega ministra Simonsa za predsednika državnega sodišča. Vse te države smemo z dovoljenjem Rybafa šteti med najmoderneje in najnaprednejše. Jugoslavija ima torej sistem, ki si ga ni treba sramovati. Naše politično življenje je mlado, vse vre, vse se pretirava in gotovo je res, da strankarstvo dostikrat moti objektivnost. Baš demokratska stranka je s svojimi kandidati pokazala, da se zaveda važnosti funkcije državnih svetnikov in močje, ki jih je ona predlagala niso izbrani kot partizani. Dr. Rybaf meni, da je generalni direktor državnih dolgov dr. Jovanović radi tega diskvalificiran, ker piše tudi v «Demokraciji». Naj ne bo preveč rigorozen. Zagotavljamo ga, da piše dr. Jovanović mnogo bolj premišljene članke, nego on v «Jugoslaviji». Pa navzlic temu se g. Rybaf gotovo smatra za kvalificiranega.

Ne vemo iz katerih razlogov hiti dr. Rybaf revidirati program NSS in ali mu bo stranka ta obrat v konzervativnem, da ne rečemo v reakcionarnem, končno odobrila. Ako je res, kar pravi «Nova Pravda», da gre narodno-socialna stranka brezpogojno za dr. Rybafem, potem stojimo pred tako interesantnim razvojnim procesom te politične grupe, pred presenetljivim prehodom skrajnih levičarjev (tudi v državno-pravnem pogledu) na skrajno desnico. Pr nas je vse mogoče.

Po padcu rimske vlade.

Zanimivo glasovanje. — Nejasen položaj.

nr. Rim, 20. julija.

Zelo zanimivo je, kako so glasovali včeraj, ko je šlo za padec vlade, nekateri poslanci, oziroma kako niso glasovali.

Kakor sem že javil, je bil od naših poslancev navzok samo dr. Stanger, ki je glasoval proti vladi.

Nemških poslancev ni bilo v zbornici. Od 31 članov broječe fašistovske skupine je glasovalo samo 15 poslancev. Glasovali so proti vladi. Od primorskih fašistovskih poslancev ni bilo nikogar v zbornici. Navzok tudi ni bil istiski liberalci Pogatschnig, dočim pa sta istiski liberalci Pesante in zadrski poslanec Kreklič (lib.) glasovala za vlado. Proti vladi je glasoval edino le istiski reformist De Berti.

Sklenjeno so glasovali za vlado agrarci (20), demokratje (Giollittijeva skupina, h kateri pripada Facta, ki je tudi sam glasoval sebi zaupnico, 34), nacionalci (9) in pa liberalci (18). 102 glasova za vlado je bilo mogoče spraviti skupaj le tako, da so seveda vsi člani vlade, ministri in državni podtajniki, dasiravno pripadajo strankam, ki so glasovale proti vladi, glasovali za vlado. Razum teh sta samo še dva polara dala svoja glasova vladi. Vse drugo, kar je bilo prisotnega, je glasovalo proti vladi.

Značilno pa je, da glavna voditelja demokratov, Giollitti in Orlando, nista bila prisotna; bila sta «slučajno» odsotna iz Rima. Niti Giollittijeva skupina (demokracija italijana) je menda najbolj sklenjeno glasovala proti vladi; od 30

članov, ki jih šteje, je bilo prisotnih 28. Za vlado je glasoval samo minister Amendola, vsi drugi z Nittijem vred, pa proti vladi. Bivši ministrski predsednik Bonomi (reformist) je glasoval proti vladi.

Menda je že izlepa ni bilo laške vlade, ki bi jo bil parlament tako temeljito pokopal. Po kratkem petmesečnem življenju hitra lahka smrt!

Kljub tej edinstvi strank v boju proti dosedajni vladi pa je položaj za sestavo nove vlade silno jase. Gotovo je le eno, namreč da je mogoča edino le levičarska vlada s sodelovanjem popolarov, kateri jemljejo po izjavi svojega «leaderja» Mede odgovornost za sedanje krizo na svoja pleča. Vendar pa ni pričakovati, vsaj tako se zatrjuje, da bi Meda sam vzel v roke sestavo nove vlade, ker na direktno sodelovanje socialistov še ni računati. Vprašanje socialističke koalicije še ni končno rešeno, ker so maksimalisti odločno pri njej in tudi centristi ne kažejo posebne volje, da bi se priključili kalabronjanom, ki štejejo komaj polovico socialističnega kluba, t. j. nekaj nad 60 poslancev. Če bi se Turati, Treves in Modigliani že sedaj odločili za sodelovanje v vladi, bi skoraj gotovo prišlo do razkola v stranki, čemur se ipak upajo izogniti, ko stvar bolje dozori.

Mnogo se imenuje kot bodoči ministrski predsednik — Orlando, ki sicer pripada Giollittijevi skupini, ki bi pa najbrž ne pritegnil za seboj najizrazitejših giollittijancev demokratske skupine. Kombinacija: demokratska levičar, popolari, reformisti in morda še agrarci, bi štela kakih 300 glasov in bi se mogla eventualno zanašati na dobrohotno opozicijo socialistov. V strogi opoziciji bi bili desničarski liberalci, nacionalci in fašisti, okrog 60 glasov, katerim je še treba prišteti komuniste (13) in manjše klube, združene v mešani skupini (32). Če bi se socialisti odločili za kolaboracijo, potem bi seveda nova vlada stala na trdnih nogah.

Za Nittija se sodi, da bi hotel priti na površje le v slučaju direktnega sodelovanja socialistov.

Čuje se tudi mnenje, da pride samo do prehodnega kabineta, ki bi ostal na vladi le dole, da se reši vprašanje sodelovanja socialistov.

Kakor rečeno: položaj je skrajno nejasen!

Nekaj pa je vendar, kar vsaj kolkortoliko razjasnjuje to temo: takoj po izbruhu krize se je sestalo vodstvo ljudske stranke, ki je podala potem v svet sporočilo, v katerem pravi med drugim, da za pomirjenje duhov ne smatra za primerno, da bi v novi vladi sodelovala socialistička levičar in pa desničar. Desničar, t. j. liberalci, nacionalisti in fašisti, naj bi bila torej izključena iz vlade, a prav tako tudi še socialisti. Če popolari ostanjo na tem sklepu, je torej mogoča edino le že zgoraj omenjena kombinacija.

Politične beležke

+ Klerikalno volilno gibanje v mariborski oblasti. V četrtak se je vršil v Mariboru v vsej tajnosti zaupen sestanek SLS za mariborski okraj, na katerem so postavljali kandidata za oktobrske volitve v oblastne skupščine. Klerikalci se za to volitve pripravljajo že sedaj zelo intenzivno.

+ Sramotni oder za liste, ki sistematično trujejo ljudstvo s sovraštvi in surovostjo, predlaga klerikalna «Murska Straža». Oder naj bi postavil gosp. Janez Kalan v svojem «Prerodu» ter za njem vsakokrat pribil «inkriminirano besedilo», ime lista, glavnega in odgovornega urednika in izdajatelja. Strinjamo se s tem predlogom, menimo pa, da je neizvršljiv.

«Prerod» bi namreč moral vsak mesec iziti v obliki leksikona, ako bi hotel citirati le najgrše surovosti, strupenosti, laži, hujkarije, podlosti in izlive sovraštva «Straže». «Novega Časa», «Domoljuba» in njihovih tovarišev.

+ Interesanten donesek k notranjim sporom v klerikalnem klubu. Kakor smo poročali, se večina kluba klerikalnih poslancev odločno brani glasovati za slovenski železniški program ter stoji, kakor pravi mariborska «Straža», na stališču, da naj se gradba teh železnic izvrši šele, kadar bo konstituirana nova klerikalna država «avtonomna Slovenija» — to je nikoli. Kranjski klerikalni poslanci so vjed tega silno hudi in so intervenirali pri vodstvu SLS, naj klubu naroči, da mora podpirati zahtevo po gradbi šentjanške in kočevske zveze, ker se sicer poslanci domov ne upajo. Načelstvo SLS se je res ustrašilo ter je 19. t. m. telegrafično sporočilo klubu, da naj iz taktičnih ozirov podpira akcijo za nove železnice ter v parlamentu za nje tudi glasuje. Brzjavka vodstva SLS je v klerikalnem klubu učinkovala kakor bomba in klerikalci sedaj ne vedo, kaj jim je storiti. Večina je še vedno proti temu, da bi glasovali za železniški zakon.

+ Konferenca za ureditev informacijske službe se bo vršila te dni v Karlovih Varih. Sklicali so jo Čehi ter nazivno povabili Jugoslovane in Romune. Naše zunanje ministrstvo je sedaj delegiralo v Karlove Vari sledeče gg.: načelnika presbiroja Bodija, predsednika Jugoslov. novin, združenja Nikola Jevića, glavnega urednika «Vremena» Lukovića, načelnika v ministrstvu konstituirano Lončarića ter — dr. Lenarda. Slučajno so vsi imenovani gospodje mnogo pojma o organizaciji novinarske službe. Najzanimivejši novinarski strokovnjak med njimi je pač — dr. Leopold Lenard. Gospodje so se menda že odpravili in upati je, da se bodo v lepih Karlovih Varih — dobro imeli.

Po svetu

— Proglasitev Jana Husa za svetnika. Sinoda češkoslovaške narodne cerkve namerava proglasiti Jana Husa za svetnika. Posebna komisija je že dovršila delo kanonizacije.

— Nepismenost v češkoslovaški armadi. V «Čestki Osvetli» piše vojni instruktor dr. F. Oberpalzer, da je sedaj v češkoslovaški armadi vsega skupaj le 3266 nepismenih in sicer 1885 Slovakov, 1122 Rusov, 303 Madžarji, 112 Čehov in 86 Nemcev. V češkoslovaški armadi torej ni niti 3 odst. analifetov.

— Spomenik prvi francoski žrtvi svetovne vojne. Te dni je bil slavnostno odkrit spomenik kapralu Pougetu, prvemu Francozu, ki je bil dne 2. avgusta 1914 zadet od nemške kroglice na francoski zemlji. Slavnostni govor je imel ministrski predsednik Poincaré.

— Ruske kronske bisere iz carske zakladnice bo sovjetska vlada prodala. Vsota, katero zahteva zanje, znaša 700 milijonov zlatih rubljev.

— Morila maršala Wilsona sta bila 18. t. m. pri londonskem višem sodišču obsojena na smrt.

Prosveta

Pevsko društvo «Zora» iz Karlovca priredi danes in jutri izlet preko Novega mesta na Bled in bo ob tej priliki priredilo po en koncert danes v Novem mestu in jutri na Bledu. Obkraj bo izvajalo naše narodne pesmi vseh treh plemen v prireditvah Adamca, Dobroniča, Gerbiča, Lhotke, Mokranjca, Zganca itd. Opozarjamo občinstvo na oba koncerta.

Slavni basist Saljapin je te oddelki. Začetkom bodoče sezone bo gostoval v Berlinu, pozneje pa na newyorški Opera Metropolit.

Sokolstvo

NARASČAJEV DAN.

Danes dopoldne in popoldne sprejemajo bratov gostov na kolodvoru, od 18. do 20. ure bratski pozdravi sestanki na slavnostnem prostoru pod Tivolijem.

Zvečer ob 20. uri predstava «Sneguljica in kraljica» v dramskem gledališču. Jutri v nedeljo, tekme, skušnje, povelja, javna telovadba. Popoldne ob 18. do 20. ure drugi pozdravi sestanki pod Tivolijem. ob 20. uri «Deseti brat» v dramskem gledališču. Ob pol 21. uri «Mladinski koncert» v Filharmoniji.

Vstopnice za naraščaj k predstavam in koncertu po en in dva Din. — Zdravo! — Pridrževni odsek.

Vaditelji moške dece se pozivljajo da prinesejo s seboj palice za svojo dečo, katera bo nastopila z vajami s palicami.

Rediteljstvo. Odsek za spreved pozivlja vse svoje člane, da se sudejo zaradi naraščajeva spreveda jutri v nedeljo ob pol 10. uri na Kongresnem trgu poleg vremenske hišice. Polnoštevilna udeležba dolžnost. — Načelstvo.

Člani v kroju obeh ljubljanskih skupki se udeležijo današnjega sprejema češkega naraščaja, se zbira ob 9. uri v Narodnem domu. Sodniki in sodnice na naraščajsko tekmo. — Seja sodnikov in sodnic danes ob 21. uri v zletni pisarni v Narodnem domu. Pridite vsi in točno!

Sport

Lahkoatletski miting za vse jugoslovanske klube priredi S. K. «Primorje» v Ljubljani ob priliki otvoritve svojega novega spornega prostora v soboto in nedeljo 5. in 6. avgusta. Miting bo vsega vse lahkoatletične panoge za gospode in dame.

Nogometne tekme v Mariboru. Danes, v soboto, in jutri v nedeljo bo v Mariboru interesantna sportna prireditel. Iz Celovca pride amaterski sportni klub, ki bo igral danes, ob 18.15 proti «Mariboru», v nedeljo pa proti «Rapidu».

Ljubljanski plavalni podsavez pozivlja vse interesirane klube, da nemudoma pristopijo kot člani Jug. Pliv. Savezu in Zagrebu, ker jim v nasprotju s ključu ne bo dovoljeno tekmovali na plavalni tekmi za prvenstvo Slovenije, ki se vrši sredi avgusta in pri plavalni tekmi za prvenstvo Jugoslavije, ki se vrši dne 5. in 6. avgusta v Beogradu. Vpisnina za klub znaša 15 Din, član članarina 50 Din. Klubi se morajo prijaviti potom Ljub. pliv. podsaveza v Ljubljani. Narodni dom, Sportna zveza, ob enem morajo poslati denar za vpisnino, članarino, predložiti pravila kluba in popis članstva. Prijaviteli morajo tudi vse aktivne plavalce, skakače in waterpoligralce s potrebnimi podatki za verifikacijo: leto rojstva, rojstni kraj, pripadnost in ako so že dosegli kakšno prvo mesto. Verifikacija stane 2 Din za osebo. Ker je čas do tekem zelo kratek, poročila Pliv. podsavez ponovno vse klube, da priljavo nemudoma izvrše. Denar se lahko pošljejo na podsaveznega tajnika Savo Sandica, Ljubljana, Erjavčeva 21.

Sport, šte. 11, naš edini slovenski sportni list je izšel. Prinaša lep pregled vseh važnih sportnih dogodkov zadnjih tednov. Zlasti opozarjamo na poročila o sportnem mitingu na Bledu, kateremu je prisostvoval tudi kralj Aleksander. Z ozirom na notico v nekem ljubljanskem dnevniku o sportu opozarjamo starše in naše oblasti na važni članek «Mladina, sport, šola», ki zelo razumljivo razlaga pomen sporta za vzgojo naroda, zlasti naše mladine. «Sport» moramo iz vseh ozirov naltoplec priporočiti.

Hči papeža — Lukrecija Borgia

Nato je čvrsteje ogrnil svojo svileno jutranjo haljo in stopal kakor zasaden in skesan grešnik k svoji pisalni mizi.

«Ti postopaš zelo nerazumno,» prične po kratkem oddihu, «ker nepremišljeno prekrizavaš najvažnejše načrte, ki bi se morali izvršiti radi moči in obstoja naše rodbine . . . Pusti mi, da izgovorim, mi bomo že vse dobro uredili! . . . Potrebno je, odstraniti Napolje iz Rima, da damo s tem jasen dokaz zvestobe in iskrenosti svojemu bodočemu zavezniku, prevzajememu kralju francoskemu. In ravno smrt napoljskega princa Alfonsa Aragonskega, bi Ljudevita XII. najbolj prepričala, da mi-limo pošteno!»

«Poštenje, odkupljenje s krvi,» odvrne Lukrecija, «iskrenost, ki temelji na umoru . . . na umoru sina in soproga svoje hčerke . . . da, tudi jaz Te bom enkrat zaklala, vprašala Te, do brotljivo Oče v nebesih, ali ni ta brezmejni odgled po mogočnosti izliv blaznosti. Odgovori mi, dobroti Bog, da bom zamogla razumeti mejo, na kateri prehajajo zločini v temno kraljestvo blaznosti!»

«Končajva kratko!» reče Aleksander VI. s trdim glasom in sede k pisalni mizi. «Ti hočeš rešiti svojega soproga?»

«Alfons se je rešil že sam,» odvrne Lukrecija, «on se je upakul Vašim morilnim rokam . . . njega ni več v Rimu.»

«Pobegnili?» se razjezi papež. «Zares pobegnili? A kdo ga je opozoril? Vprašaj starec lokavo, kdo ga je obvestil o listini?»

«Na to vprašanje Vam ne vem odgovoriti, pa ko bi tudi vedela, bi tega ne storila. Dovolj je, da je Alfons pobegnil v noči, brez slovesa. On je že na varnem. Toda jaz ne pristanim, da bi radi Vaših ogabnih mahinacij izgubila soproga. Zahtevam jamstvo, da se lahko Alfons popolnoma svobodno povrne v Rim. Pa tudi vsem drugim Napoljcem se ne sme ničesar zgoditi. Odločite se, visoki gospod, sicer me bodo koraki vedli na forum!»

Aleksander si je do krvi grizel spodnjo ustnico. Oči njegove so bile pol zastrite in kakor grabeljska zver, pripravljena na skok, je čepel zgribljen v naslonjaču. Naenkrat dvigne glavo, a njegove zelenkastosive oči odsevajo, kakor da je zasijalo sočutje in očetovska nežnost.

«Pridi k meni, hčerka moja,» reče z mehkim glasom, «vidim, da sva šla predaleč. Da, tvoj brat Cezar je divji, smel duh, jaz sem pa star in se ru mnogokrat, kadar bi to bilo treba, ne morem upirati. No, tokrat si zmagala ti, moja Lukrecija, ti si postala moja angel in jaz sem ti hvaležen, da si prišla ob pravem času, da me odvrneš od čina, s katerim bi morda zalgal tvoj, hčerka moja. Krava obsojba Napoljcev bo razveljavljena. Toda jaz sam ne morem urediti te stvari, ki je v rokah tvojega brata Cezarja. Kolikor je meni znano, je on že dal potrebne pismene zapovedi onemu bonovu Miche-

lettu. Radi tega je potrebno, izposlovati pri Cezarju novo zapoved. Toda že od danes jutraj se nahaja tvoj brat na potovanju na Francosko. Gotovo se s svojim spremstvom ni daleč od Rima. Poslal bom za njim glasnika s pismom, v katerem bom zahteval, da Cezar takoj izda prepoved Michelettu, ki je ostal v Rimu.»

«Toda, če glasnik slučajno ne bo našel Cezarja na poti?» vpraša Lukrecija nevoljno. «Toda, je-li, pač ne boš ti kriv smrti nesrečnih Napoljcev?»

V tem slučaju bo kriv samo glasnik, reče Aleksander VI. «Sicer bo pa glasnik na vsak način našel Cezarja, ker je to najbolj v njegovem interesu. Jaz namreč želim, moja hčuba hčerka, da bodeš ti sama ta glasnik.»

Lukrecija je od radosti vtiknila, a papež jo je smehljivo: «Ti vidiš, moje dete, da mislim pošteno s teboj. O, kako me ti včasih slabo poznaš. Jaz te ljubim z vsjo ljubeznijo nežnega očetovskega srca!»

Zleto se je, da je Lukrecija popolnoma preslišala te besede. Naglo dostavi: «Oče, prosim Te, napiši takoj pismo za Cezarja. Skočila bom na svojega najljubšega konja, da ga dohitim na veliki cesti, ki vodi proti severu. Ljubezen in strah me bosta gnala v dir. Toda, pismo, pismo!»

«Sedi na ta-le stol,» reče papež, «in če par trenutkov boš imela list v rokah!»

Nato se je čulo samo tiho škrtanje gospega peresa preko papirja. Papež je z vijoličastim črnilom pisal Cezarju Borgia sledeče besede:

«Aleksander VI., vrhovni poglavar krščanstva in od Boga izvoljeni papež, nalaga svojemu sinu Cezarju Borgia: Takoj prekliči kravno zapoved, katero si dal Michelettu! Ne sme se dotakniti Alfonsa Aragonskega in nobenega Napoljca, ki prebiva znotraj rimskega obzidja. Tvoja sestra Lukrecija, ki ti prinaša to pismo, bo vzela seboj novo zapoved za Micheleta. Zaupam v tvojo slepo pokornost in v tem pričakovanju prosim za tebe nebeški blagoslov. Tvoj oče Aleksander VI.»

«Prepričaj se, otrok moj,» se okrene papež k Lukreciji, «da sem izpolnil obljubo.»

Lukrecija, ki je dobro vedela, da je pismo Borgiaja boljše prečitati dvakrat, ko enkrat, pristopi k papežu in s hitrim pogledom preleti napisane vrste.

«Bodi tako dobra, hčerka,» nadaljuje Aleksander VI., «pa poišči škofa Burkhartha, da ti da moj pečat. Včeraj zvečer sem mu dal zapečatiti neko pismo in danes ne najdem več pečata na svoji pisalni mizi. Škofa Burkhartha boš našla v sosednjih dvoranah.»

Lukrecija odide. Bila je srečna in blažena, da je od Alfonsa odvrnila nevarnost. Toda komaj se vs vrata zaprla za njo, obrne papež zlati okrogli črnilnik, v katerem je bilo vijoličasto črnilo; ko pa se je črnilnik obrnil, se je nahajala v njem tekočina, čista ko voda. Aleksander VI. vzame drugo pero in napiše pod gornje pismo še par vrstic, ki za se niso videle. Poslušal se je nevidna usava, ki se je dala prečitati s posebnim sredstvom, katerega sta na poznala samo Borgia.

Po par trenutkih se je povrnila Lukrecija v očetovo spalnico in prišla počati.

«Otrok moj,» reče papež, «prej sem na svojo največjo žalost zapazil v tvojih očeh neko nezadovoljstvo. Ti si preko moje rane čitla pismo, da se prepričaš, če nisem narjnal umrlega, kakor sem ti rekel. Zato te prosim, zvičaj sama to pismo, da ne boš nogoče mislila, da sem izkoristil tvojo očitnost, da . . .»

«Nečaj, oče. Ako sem prej v svoji brazdejni obupnosti in boli radi Alfonsovega bega rabila besede, ki se ne spodobijo otroku napram očemu, sedaj ponižno prosim Vašo Svetost za odpuščanje!»

«Naj ti bo oproščano, hčerka moja!» odvrne starec z zanosnim dostojanstvom, s katerim je prečesto zasijal ljudstvo. Tedaj ponudi Lukreciji pismo. Z naglim pogledom se je prepričala, ako morda zares ni šesa prišel z vijoličastim črnilom: v par trenutkih je bilo pismo zapečateno, zvito in neslovljeno na Cezarja Borgia.

«Ne izgubljal časa, dete moja,» je očetovsko opomni papež, «pojdi za dom svojega brata Cezarja. Upam, da ga boš kmalu dohitela, ker s tako velikim spremstvom ni mogoče naglo potovati. Tvoj soprog naj se pa po mogočnosti čim prej povrne v Rim in v tvoje naročje. Ako več za njegovo skrivalske in za pot, po kateri je krenil, mu pošli glasnika. Sporoči mu, da lahko s ponosno dvignjeno glavo pride skozi rimske ulice in mi ne bo ni las padel z glave, ker njegova kri bo Borgijem sveta.»

Pogoji za vzprejem v Akademski kolegij.

Akademski kolegij v Ljubljani naznaja, da so potrebni za vzprejem v kolegij sledeči minimalni študijski uspehi:

1. **Filozofi** predložijo kolokviji slo izpričevalo iz glavnih predmetov dotične stroke koncem vsakega semestra po tri z redom vsaj prav dobro (8 — 7 točk) ne oziroma se na število ur.

Kdor ima samo en glavni predmet (po- leg stranski) predloži a) vsa tri kolo- kvizijska izpričevala iz glavnega predme- ta ali b) dva iz glavnega predmeta in enega z stranskih ali pa v izjemnem slučaju c) eno kolokvizijsko izpričevalo iz glavnega predmeta dotične skupine in dva iz stranskih.

Koncem petega semestra pa filozof- sko pedagoški predizpit z redom »prav dobro« (8 — 7 točk).

2. **Juristi** predložijo vsak semester kolo- kvizijska izpričevala iz izpitnih pred- metov in sicer v obsegu 8 tedenskih ur ali pa izkazilo o najmanj 2 urnem semi- nariju plus 6 urnem kolokviju iz izpitnih predmetov. Minimalni kalkuli je »prav dobro« (8 — 7 točk).

Koncem tretjega semestra je predlo- žiti izpričevalo o pravnozgodovinskem državnem izpitu, koncem 8. sem. pa iz- pričevalo o drugem državnem izpitu.

3. **Medicinci** polagajo koncem prvega semestra: kolokvij iz anatomije plus kolo- kvij iz kateregakoli sledečih predme- tov: sekcijske vaje, kemije, biologije ali fizike.

Koncem drugega semestra: rigoroz iz fizike ali iz biologije.

Koncem tretjega semestra: rigoroz iz biologije ali iz fizike, tako da ima vsak medicinec koncem tretjega semestra ri- goroz iz fizike i iz biologije.

Koncem četrtega semestra: rigoroz iz kemije ali anatomije ali fiziologije ali iz histologije.

Koncem petega semestra: ves prvi ri- goroz (obstoječ vseh šest predmetov). Minimalni kalkuli je pri kolokviju 7 točk, pri rigorozu pa vsak pozitiven red.

4. **Tehniki** predložijo koncem prvega leta (II. sem.) kolokvizijska izpričevala iz dveh predmetov prvega reda svoje stro- ke in iz dveh predmetov drugega reda.

Koncem drugega leta (IV. sem.) kolo- kvizijska izpričevala iz štirih predmetov prvega reda in iz štirih predmetov dru- gega reda.

Koncem petega (za sedaj pa tudi še šestega) semestra mora imeti vsak teh- nik prvi državni izpit vsaj kolokvij iz vsaj še enega predmeta tretjega letnika.

Prosila za kolegij, ki nimajo navede- nega minimuma, bo načelstvo brez izjeme odklonilo.

Prosi se, da ponatisnejo to tudi dru- gi listi.

Krasnih dobrih pripravljanih. Ker je delni čisti dobitek namenjen nesrečnim pogorelcem v Bohinjski Bistrici, se vabi k obilni udeležbi.

* Na zimski kmetijsko-gospodinski šoli v Repnjah (p. Vodice na Gorenjskem) se prične novo šolsko leto s 16. oktobrom. Šola traja 6 mesecev, od 16. oktobra t. l. do 15. aprila 1923. V zavod, ki je v rokah šolske sester, se sprej-

me 12 gojak z vsaj potrebnim oskrbo. Oskrbnovalna znaša 325 Din na me- sec. Prošnje za sprejem gojenk, ki mo- rajo biti najmanj 16 let stare, je vlagati do 15. septembra pri vodstvu kmetij- sko-gospodinske šole v Repnjah, p. Vo- dice, Gorenjsko.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 21. julija 1922.

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana .	7.	765.9	15.0	brezvetra	jasno	—
Ljubljana .	14.	764.5	26.3	jug. zap.	—	—
Ljubljana .	21.	762.9	21.1	brezvetra	—	—
Zagreb . .	7.	759.8	18.0	jug. vzh.	—	—
Beograd .	7.	766.9	11.0	—	—	—
Budaj . .	7.	765.2	12.0	jug. zap.	—	—
Praga . .	7.	762.9	15.0	brezvetra	—	1.0
Inomost .	7.	766.0	11.0	—	—	—

V Ljubljani barometer pada, temperatura visoka. Solnce vzhaja ob 4.28, zahaja ob 19.47.

Mali oglasi

stanje do 20 besedi Din. 3.—, vsakih nadaljnjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, doplačanje, ne- premičnine do 20 besedi 5 Din., vsakih nadaljnjih 5 besedi 2 Din. — Plača se naprej. (Lahko tudi v znakah.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priloženo znakom za odgovor.

Službe

Knjigovodja, 2268

vestransko trgovsko rutini- ran, se sprejme s 1. septem- brom t. l. Cenjene ponudbe sprejema Bor. Šbil, Kočevje.

Družabnik

se išče za trgovino s špecerijo in deželnimi pridelki, ki je že vpeljana v večjem pro- metnem mestu Slovenije. Re- fletanti, vešč vsaj nekoliko lesne stroke, imajo prednost. Nastop takoj. Ponudbe pod »Družabnik 156« na upravo »Jutra«. 2269

2240 **Učenko**

sprejme trdka M. Kristof- Bučar, Ljubljana, Stari trg št. 9.

Učenka

2247 mlada, močna in zdrava, zmožna slovenščine in nem- ščine v govoru in pisavi in ki ni več zacetnica, želi vstopiti v trgovino z mešanim, ozir. manufakturnim blagom.

Cenja ponudbe na upravnistvo »Jutra« pod »Učenka«.

Prodaja

Praznih zabojev

in sodov, večja množina, je naprosaj. Drogerija A. Kanc, Ljubljana. 2266

Tri pisalne mise,

eno malo rabljeno, amerik- sistema, iz orehovega lesa; eno temno polirano iz trdega lesa in eno dvojnoveselno ple- skano iz mehkega lesa. Naslov pové uprava »Jutra«. 2264

Pianino,

skoro nov, proda Sokol na Vrhniki. Ogleda se ga lahko vsak čas na Vrhniki. Natanč- nejša pojasnila daje br. Vuk, Kmečka hišalnica na Vrhniki. 2263

Moderen brek

2267 za šest oseb, z lepo avtomo- bilno streho krit, razdeljiv, da imata prostor samo dve osebi, za enega ali dva konja, takoj rabljiv, se proda. Po-

izve se v Ljubljani, Kolo- dvorska ulica 26.

Stanovanja

Mesečno sobo

išče soliden in stalen gospod za takoj. Ponudbe s podatki in cenjo pod »V. L.« na upra- vnistvo »Jutra«. 2255

Razno

Vžigalno vrvico

(Zündschnur) nudi najceneje uvozna trdka I. Razboršek, Smartno — Litija. 2232

Akademik-tehnik,

absolviran, prevzame za šol- sko leto 1922/23 instrukcijo (za učence realke) proti hrani in stanovanju. Cenjene po- nudbe pod »Instrukcija« na upravo »Jutra«. 2265

Trgovski potnik

sprejme zastopstvo industrijs- ke ali ekportne trdke za po- tovanja po vsej državi SHS. Ponudbe je poslati na upravnistvo »Jutra«. 2261

Trgovski pomočnik in kontoaristinja za trgovino z usnjem se iščeta.

Ponudbe z referencami in zahtevami sprejema Martinušić in drug, tovarni- usnja v Ljutomeru.

Pozor!

Potnikom, prehodnikom in tujcem

„GRAND HOTEL PETROGRAD“

(železniški postaji nasproti)

Wilsonov trg št. 115, Beograd. — Telefon št. 23-13.

Otvorjen je izza dne 5. junija t. l. Hotel je moderno urejen, ima 120 elegantno mebliranih sob, v vsaki njih je vpeljana topla in hladna voda, hotel razpolaga s kopeli, saloni in posebnimi sobami in z vsemi udobnostmi, s lastno parno kurjavo in električno razsvetljavo. V restavraciji in kavarni se dobe izvrstna je- dila in pijača, prvovrstna francoska in srbska kuhinja. Cene solidne. Postrežba hitra in točna.

2038

Ravnateljstvo hotela.

Prvovrstnega, v vseh strokah izvežbanega

trgovskega pomočnika oziroma poslovođio

išče veletrgovina z mešanim blagom v Julijski Benečiji. — Ponudbe na upravnistvo »Jutra« pod »Veletrgovina«.

Priporočajte „Jutro“!

Nova lekarna.

P. n. občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril

lekarno v Ljubljani

na Karlovski cesti št. 2.

Ph. Mr. G. Bakarčić.

2251

Mlekarna SUNJA

šalje poštom 1941
čajno maslo . . . kg Din 36.—
kuhan „ 38.—
Trapist sir 1^a „ 24.—
Groyer sir 1^a „ 30.—
od vsake vrste od 5 kg gore.

Oprava za spalno in jedilno sobo

dobro ohranjena, skoro nova, se kupi. Re- fletira se samo na prvovrstno najfinjšo izdelavo in les.
Ponudbe pod šifro: Oprava 50 na upravo »Jutra«. 2241

Vodič kroz Jugoslovenske Alpe „SLOVENIJA“

Sestavil znani naš alpinist R. BADIURA.

Praktičen kašipot. — Priročen format po vzorcu Baede- kerjevem. — Točni in zanesljivi najnovejši podatki. — Okrog 500 strani, 75 slik, 7 zemljevidnih kart, načrt Ljubljane. Neobhodno potreben priročnik za ture, izlete, potovanja, mora se nahajati v vsakem planinskem domu, hotelu, kavarni, domači knjižnici!

Knjiga bo vzbudila pozornost!

Izide pričetkom avgusta t. l.

Posebno opozarjamo nanjo udeležence Školskega zleta in Velikega sejma!

Cena 100 Din.

Izdala in založila Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani, Miklošičeva cesta 16.

Javiti se je po dopisnici že v naprej!

Pravkar izšel

Rudolfa Badiure

2262

„NA TRIGLAV“

Kašipot po Triglavskem pogorju. Za turiste, izletnike, sport- nike, tujce, za vse prijatelje krasot naše domovine.

Izdala Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

Cena približno 100 K.

Objava.

V torek dne 25. julija 1922. ob 9. uri do- poldne (ne 27. julija) se vrši na licu mesta v Ljubljani, Pred igriščem št. 1, potom mestnega magistrata

prostovoljna javna dražba

par konj, treh vozov, slamoreznice, konjske vprege za štiri pare konj, okrog 6000 kg sena, čevljarskega šivalnega stroja „Singer“, godbe- nega električnega avtomata, klozinskih vodnih aparatov ter 46.000 parov podkev za čevlje.

August Škof.

2254

Objave

* **Narodno ženstvo**, ki namerava pri- spevati z jestvinami in brezalkoholnimi pijačami k pogoščenju našega šolske- ga naraščaja, se opozarja, da dopolnje darila, zanesljivo danes med 13. — 15. uro (od 1. — 3. popoldne) na slavnost- ni prostor pod Tivolijem (bivše dirkali- šče). Uhod poleg kina »Tivoli«.

* **Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice** v Ljubljani uljudno naznanja, da priredi dne 8. oziroma 10. septembra t. l. veliko narodno slavnost na korist na- ših neodrešenih bratov v Julijski Krajini in v slovenskem Korotanu. Dnevni red, kraj in čas prireditve naznanimo pravo- časno. Danes pa opozarjamo vsa dru- štva na to prvo prireditev pokrajinske- ga odbora Jugoslovenske Matice ter prosimo, da se na to ozirajo in da ne prirede v označenih dneh svojih prire- ditev.

* **Zveza jugoslovanskih železničarjev**, podružnica II. v Ljubljani priredi v ne- deljo 23. julija 1922 pod Rožnikom pri Čadu v korist podružničnega podporne- ga sklada vrtno veselico. Sodelute pev- ski zbor in godba ZJŽ. Vstop prost. Z ozirom na dobrodelni namen prireditve se prostovoljni prispevki hvaležno spre- jemajo. Začetek veselice točno ob 15. K obilni udeležbi vabi odbor.

* **Čebelarstva veselica podružnice Breznica v Žirovnici**, nameravana za 16. julija se je vsled slabega vremena pre- ložila na nedeljo, 23. t. m. Ista se vrši ob vsakem vremenu. Za srečolov le 200

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znanecm, da je naša preljubljena in dobra mamica, stara mama in teta, gospa

Franciška Mencinger roj. Rozman

v petek dne 21. julija 1922. po dolgi mukepolni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v 80. letu starosti mirno izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb nepozabne drage pokojnice bo v nedeljo ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Brod št. 20, na poko- pališče k sv. Miklavžu, Boh. Bistrica.

Janez, Temaž, Anton, Štefan Jerica, Marija, Marija, Anica sinovi. sinabe.

Vnuki in vnukinje.

Brod, dne 22. julija 1922.

10 košarjev

išče tvornica pletenin v Jagodini v Srbiji za takojšnji nastop. Zasluži se do 70 Din na dan.

Suhe gobe, lipovo cvetje, bri- njevo olje in poljske pridelke plača najbolje trdka 20

SIRC-RANT, KRANJ, telef. int. št. 9, in nudi po najnižjih cenah na debelo sladkor, riž, olje, kavo itd.

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. 20.

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Dr. Fr. Virant

začasno ne ordinira.

Največja izbira 819/e

različnih pletenin, majic, nogavic

in rokavje pri trdkri

A. & E. Skabernè

Ljubljana, Metel trg 10.

Hotel Rokan v Selcah

v Hrvatskem Primorju

z lastnim morskim, solnčnim in peščenim kopališčem. Otvorjen vse leto, izza dne 1. avgusta se dobivajo sobe v hotelu in zasebno. Zajamčeno najboljša domača kuhinja v Primorju.

Pojasnila daje

2175

Karel Dovečar, hotelir.